Němci se zdráhají platit za své chyby. Odmítáním zlevnění plynu jdou proti všem

- CZ24 News | 24. října 2022

NĚMECKO: Zastropování cen plynu pro výrobu elektřiny by znamenalo zásadní průlom a zřejmě i velký pokles stále rozburácených cen na energetickém trhu. Právě plyn totiž nyní funguje jako nejdražší závěrný zdroj, od nějž se ceny elektrické energie odvíjejí. Žádné takové opatření se ale konat nebude, nebo alespoň ne nyní. Německu se totiž povedlo rozhodování o zavedení stropu na úrovni EU znovu oddálit.

Němci, kteří se dostali do silné závislosti nejen na ruském plynu, se zavedení stropu bojí. Vzhledem k této závislosti by je stanovení limitních cen bolelo a na kompenzace by vydali vysoké částky. Stále častěji se zároveň hovoří o izolaci, do níž se Německo v Evropě kvůli svým postojům a také kvůli kontroverzní bilionové pomoci mimo jiné velkým podnikům dostává.

Ačkoliv se závěry z unijního čtvrtečního summitu částečně prezentovaly jako dohoda na zastropování cen plynu, nic takové lídři sedmadvacítky neposvětili. Evropská komise zatím plánuje zavést jen tzv. dynamický cenový limit pro obchodování na stěžejní plynové burze TTF v Nizozemsku. Mechanismus má zabránit příliš velkým výkyvům v obchodování, tedy nemělo by docházet k tomu, že cena se dostane z určeného pásma a příliš „uletí“.

Co se týče samotného zastropování ceny plynu pro výrobu elektřiny, debata se opět posunula dál a znovu by o tomto stěžejním opatření měli jednat ministři energetiky příští úterý. Odpůrci cenových stropů jsou mimo jiné Nizozemci a Rakušané, nejvíce však celou diskusi dlouhodobě nabourávají Němci.

Právě oni mají největší problém s celoevropským řešením na principu, jaký již uplatnily Španělsko a Portugalsko. Tzv. Iberská výjimka znamená zastropování cen plynu pro výrobu elektřiny a považuje se za nejméně drastický zásah do fungování trhu. Španělsko a Portugalsko si výjimku u EK vyjednaly v červnu a uplatňovat ji začaly od poloviny července. Opatření vede k zastropování cen plynu využívaného při výrobě elektřiny na 40 eur (asi 980 Kč) za MWh. Cenový strop po šesti měsících začne stoupat o pět eur za MWh měsíčně až na 70 eur za MWh. Eventuální rozdíl mezi stropem a skutečnou cenou na trhu dorovnává elektrárnám stát.

Podstata takzvaného „merit oderu“ tvořícího základ unijního burzovního obchodování s elektřinou tkví v tom, že se cena elektřiny odvíjí od ceny takzvaného závěrného zdroje. Tím jsou momentálně plynové elektrárny. Strop je zatím ve Španělsku a Portugalsku nastaven poměrně nízko, kompenzace jsou tedy poměrně nákladné. V obou zemích se také ovšem kvůli nižší ceně plynu zvýšila jeho spotřeba, což je kritizovaný vedlejší efekt.

„Němci přispěli ke krizi svou hysterií“

Závislost Německa na plynu je značná a spotřeba plynu u obyvatel velká. Téměř každá druhá německá domácnost topí plynem a kolem 80 procent spotřeby tepla je stále pokryto spalováním zemního plynu a ropy. Co se týče elektřiny, v plynových a paroplynových elektrárnách je nyní elektrické energie vyráběno zhruba deset procent. Mimo obnovitelné zdroje právě na paroplynové elektrárny Němci vsadili, když se rozhodli odejít od jaderné energie a vsadit na tehdy levný ruský plyn.

Tváří v tvář v krizi nechají Němci v provozu poslední tři jaderné elektrárny alespoň do příštího dubna. Původně mělo být jádro v Německu minulostí už od nového roku. Ministr hospodářství ze Zelené Robert Habeck ale v září oznámil, že elektrárny Neckarwestheim 2 v Bádensku-Württembersku a Isar 2 v Bavorsku zůstanou kvůli krizi jako rezerva provozuschopné do jara a třetí, kterou je nukleární zařízení Emsland v Dolním Sasku, se podle plánu odpojí. Liberální ministr financí Lindner chtěl zachovat v chodu všechna tři zařízení, a to do roku 2024.

„Němci přispěli k energetické krizi hned dvakrát. Zaprvé tím hysterickým odchodem od jaderné energetiky. Udělali to bez konzultace s kýmkoli v Evropě. A byl to krok, který rozbil energetický trh ve střední Evropě. Celý region tím přišel o stabilní dodávky elektřiny bez ohledu na počasí a různé jiné okolnosti. Tím, jak ve velkém nastartovaly obnovitelné zdroje, a především větrníky, které se musejí v soustavě balancovat, když nefouká. Zrovna letos těch dní, kdy nefoukalo, bylo docela dost. Pak se to musí v energetické soustavě vyrovnávat. A jako stabilní zdroj nemají nic jiného než plyn. Na ten ruský plyn oni vsadili," řekl k situaci v salonu Echa europoslanec Alexandr Vondra (ODS).

Německo vyjadřuje obavy z toho, že v případě stropů na plyn by byly ohrožené dodávky zkapalněného zemního plynu, protože by se pro importéry evropský trh nejevil jako atraktivní. V tom nachází u části států podporu. Zároveň se však Německo se svými postoji a jednáním dostává do stále více izolované pozice. Napětí vzrůstá i ve vztazích s Francií.

„Nemůžeme lpět na národních politikách, protože by to rozklížilo evropský kontinent. Existuje solidarita Evropy vůči Německu a je normální, že tu bude i solidarita Německa vůči Evropě," řekl k tomu do médií francouzský prezident Emmanuel Macron.

Proti všem a hlavně proti stabilizaci a soutěži vnitřního trhu EU jde německá vláda i svou plánovanou pomocí ve výši 200 miliard eur svým občanům, přičemž pomoc se má týkat zřejmě i velkých podniků. Celoevropské řešení pro velké firmy zatím chybí a průmysl dlouho enormní ceny energií nevydrží. Jednostranná německá pomoc by tedy byla pro společný trh tvrdou ránou. Pro srovnání, pomoc je v přepočtu zhruba pět bilionů korun a s ohledem na počet obyvatel to je stejné, jako kdyby česká vláda poskytla do kompenzací 625 miliard korun.

ZDROJ